

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

WEG DER VERENIGDE NATIES

TE IJSSELSTEIN

Ecologie

Rapportage quickscan flora en fauna

Weg der Verenigde Naties te IJsselstein

Opdrachtgever	Van Wijk Ontwikkeling Vuilcop 3 3439 LS Nieuwegein
Rapportnummer	1232.005
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	13 november 2019
Vestiging	Zuid-Holland Max Euwelaan 21-29 3062 MA Rotterdam 010 - 7640828 rotterdam@econsultancy.nl
Opsteller	drs. A.N. de Keijzer
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	M. Mougenot, MSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbers een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy aanvaardt op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	10
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	12
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	13
	4.1 Zorgplicht	13
	4.2 Soortenbescherming	13
	4.3 Gebiedenbescherming	14
	4.4 Houtopstanden	15
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	16
	5.1 Vogels	16
	5.2 Vleermuizen	20
	5.3 Overige zoogdieren	21
	5.4 Reptielen	23
	5.5 Amfibieën	23
	5.6 Vissen	24
	5.7 Ongewervelden	24
	5.8 Vaatplanten	25
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	27
	6.1 Broedvogels	27
	6.2 Vleermuizen	29
	6.3 Overige zoogdieren	30
	6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren	31
	6.5 Reptielen en amfibieën	31
	6.6 Vissen	32
	6.7 Dagvlinders	33
	6.8 Vaatplanten	33
	6.9 Overige soort(groep)en	33
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	34
	7.1 Natura 2000	34
	7.2 Natuurnetwerk Nederland	36
8	HOUTOPSTANDEN	37
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	38

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
 Bijlage 2 verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Van Wijk Ontwikkeling opdracht gekregen voor het uitvoeren van een nieuwe quickscan flora en fauna aan de Weg der Verenigde Naties te IJsselstein. De verouderde quickscan betreft het onderzoek en rapport van oktober 2014, rapport 14025251 IJS.HAA.ECO1).

Naar aanleiding van de resultaten van de verouderde quickscan is nader onderzoek uitgevoerd naar: huismus, steenuil, kerkuil, sperwer, ransuil, buizerd, vleermuizen, ringslang, rugstreeppad en vaatplanten. Ook is er een nadere toetsing van externe werking op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en stikstofberekening voor het effect op Natura 2000-gebieden uitgevoerd. Resultaten van het nader onderzoeksrapport (1232.001, d.d. 9 februari 2017) wezen uit dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn bij Hoogland nummer 7, 12 en 14, inmiddels ook verouderd. Hiervoor was een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een herontwikkeling en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 20,4$ ha) ligt aan de Weg der Verenigde Naties, circa 1,5 kilometer ten westen van de kern van IJsselstein. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

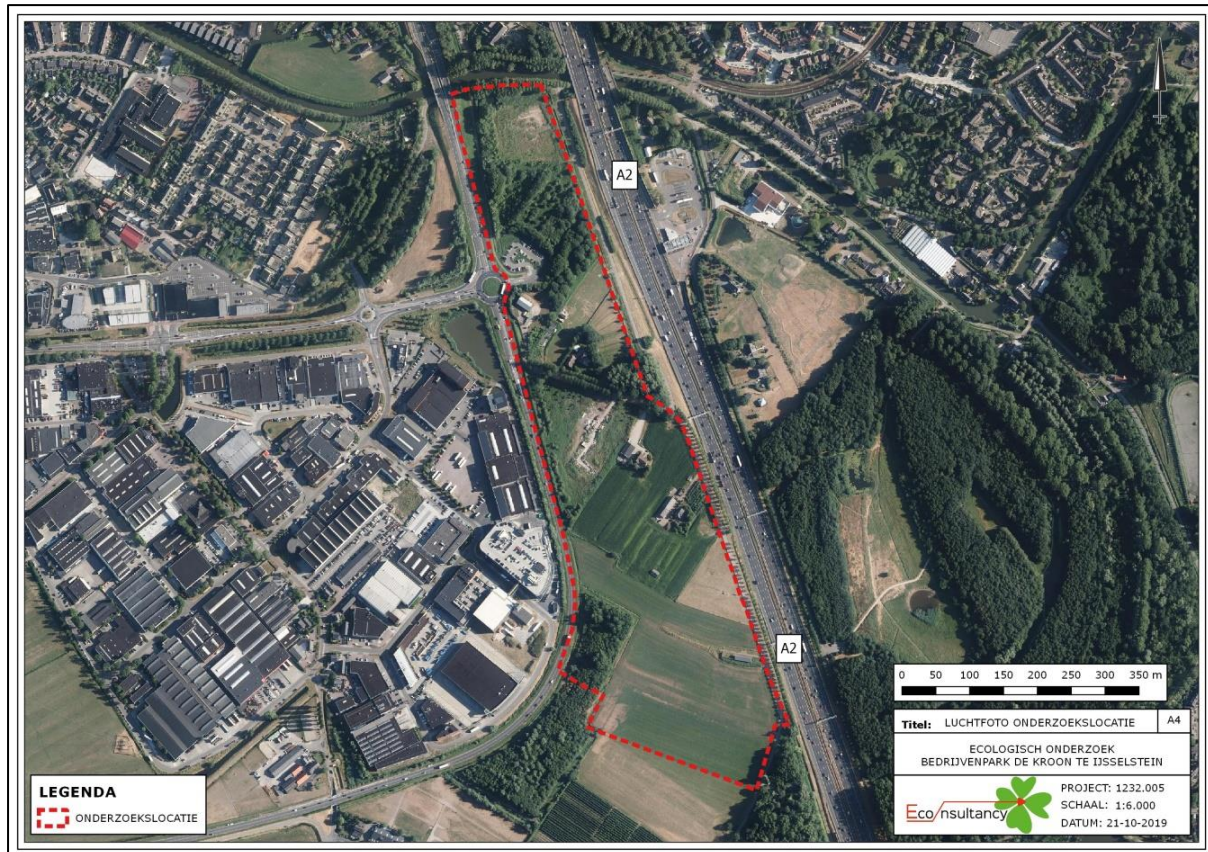

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

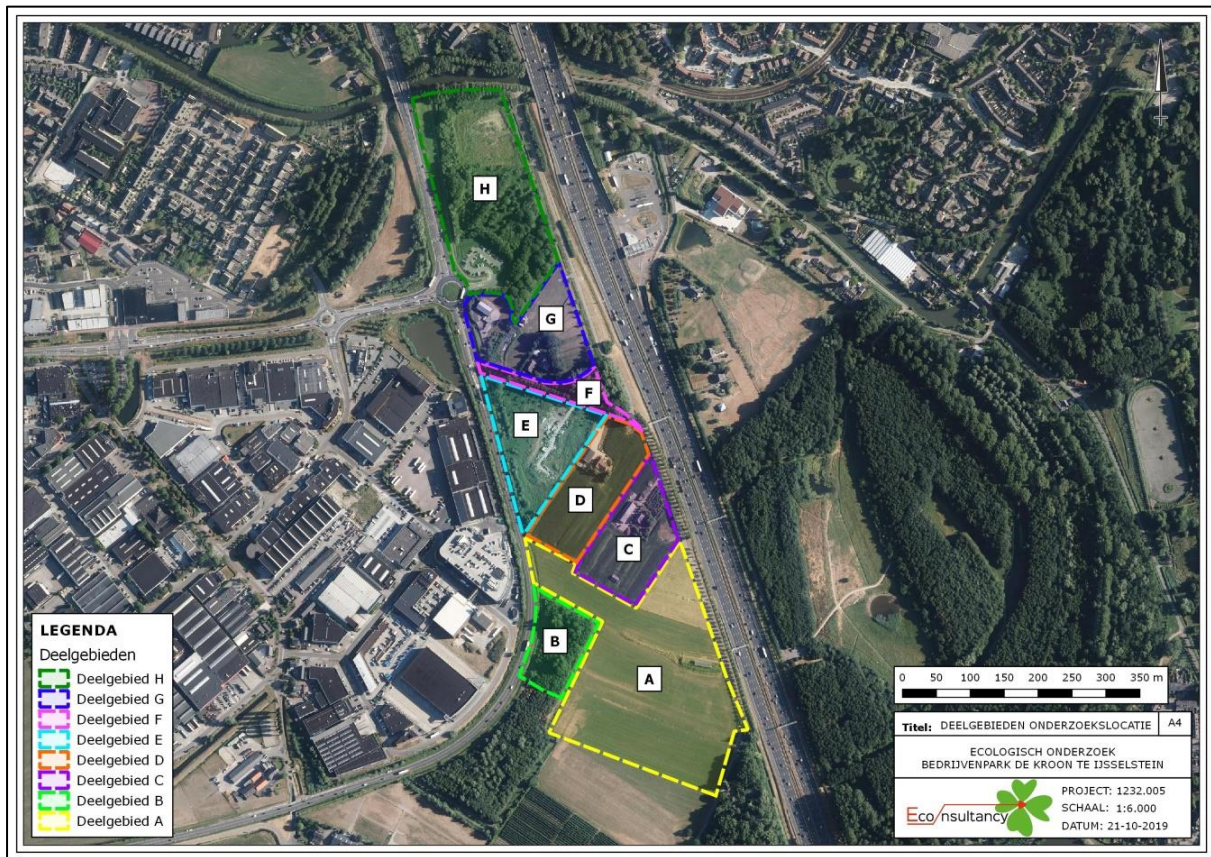
De onderzoekslocatie betreft overwegend agrarisch gebied. Het meest noordelijke deel is onbebouwd. Ter plaatse is een oud baggerdepot van het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden gesitueerd. Binnen het noordwestelijke deel is een carpoolplaats gesitueerd. Rond de carpoolplaats bevindt zich een stijl talud met een grotendeels drooggevalen greppel. Verder zijn de terreindelen rondom de carpoolplaats ingericht met bosschages. In het middendeel van de onderzoekslocatie bevindt zich bebouwing bestaande uit verschillende woonhuizen met bijgebouwen en erven. Centraal gelegen is een oude dijk (Hoogland).

Ten noorden ligt de parallelweg met daarachter de Hollandsche IJssel en verkeersknooppunten. Langs de parallelweg zijn aan weerszijde populierenlanen aanwezig. Ten oosten van de onderzoekslocatie ligt de snelweg A2, met daar achter agrarisch gebied en het IJsselbos. Ten westen ligt de weg der Verenigde Naties N210, met daar achter een industrieterrein en de bebouwde kom van IJsselstein. Ten zuiden ligt agrarisch gebied, een rioolwaterzuiveringsinstallatie en rivier de Lek.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Om het overzichtelijker te maken is de onderzoekslocatie opgedeeld in deelgebieden, te zien in figuur 3. Deze gebieden zullen apart beschreven worden. De figuren bij de gebiedsbeschrijvingen geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Deelgebieden van de onderzoekslocatie.

Gebiedsbeschrijving per deelgebied

Deelgebied A

In het betreffende deelgebied staat een oude houten schuur op Hoogland nummer 18 (figuur 4 en 5). De rest van deelgebied A betreft weilanden. Het noordoostelijke deel van deelgebied A wordt begraasd door schapen. Rondom de schuur is dichte struikbegroeiing aanwezig in de vorm van bramen en Chinese bruidssluier (figuur 6). Overige begroeiing van het deelgebied bestaat uit algemene plantensoorten: riet, meidoorn, gewone bereklauw, madelief, fluitenkruid, weegbree, vogelmuur, gewone brandnetel, paardenbloem, klein kruiskruid, ridderzuring en hondsdrif. In het betreffende gebied zijn meerdere wissels gevonden (figuur 7). Ook is er een haas waargenomen. De figuren 4 t/m 8 geven een impressie van het deelgebied van de onderzoekslocatie.

Figuur 4. Overzichtsfoto schuur Hoogland nummer 18.

Figuur 5. Binnenkant van de schuur.

Figuur 6. Struikbegroeiing rondom schuur.

Figuur 7. Wisselspoor langs greppel grens deelgebied A en B.

Figuur 8. Watergang gelegen aan de westelijke rand van deelgebied A en B.

Deelgebied B

Deelgebied B bestaat uit bebost gebied met diverse boom- en struweelsoorten (figuur 9). De geobserveerde plantensoorten zijn: populier, zomereik, wilg, walnoot, meidoorn, braam, roossoorten en rode kornoelje. In dit gebied verblijven veel vogelsoorten.

Figuur 9. Foto van begroeid gebied, hier voornamelijk bramen.

Deelgebied C

Deelgebied C betreft Hoogland nummer 14, een voormalige fruitbomenteelt, bestaande uit meerdere gebouwen en bijbehorend erf. Het erf is bebouwd met een woonhuis voorzien van dakpannen en enkele bijgebouwen (figuur 10 tot 12). Er zijn open stootvoegen aanwezig in de schoorsteen (figuur 14) en de dakgoot is weinig toegankelijk (figuur 15). Het noordoostelijke deel is begroeid met oudere, niet onderhouden fruitbomen, dicht braamstruweel en aan de buitenrand een dichte heg. In het tuin gedeelte bevindt zich een oude vijver die sterk overgroeid is. In het zuidelijke deel van deelgebied C bevindt zich akkerland (maïs) met daarin een open schuur (figuur 16 en 17). De figuren 10 t/m 18 geven een impressie van het deelgebied van de onderzoekslocatie.

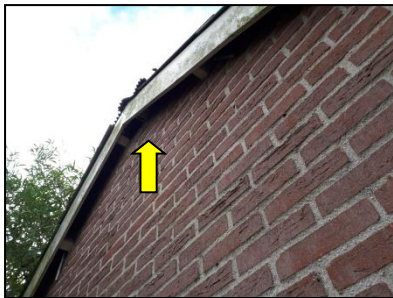
Figuur 10. Overzichtsfoto genomen vanuit het zuiden.

Figuur 11. Foto van het woonhuis nummer 14a, genomen vanuit het zuiden.

Figuur 12. Foto van een bijgebouw ten noorden van het woonhuis.

Figuur 13. Ruimte onder de kopgevel van nummer 14.

Figuur 14. Open stootvoegen in de schoorsteen van het woonhuis nummer 14a.

Figuur 15. Weinig toegankelijke dakgoot woonhuis nummer 14a.

Figuur 16. Overzichtsfoto van de schuur, genomen vanuit het noorden.

Figuur 17. De open schuur gezien vanaf het noorden.

Figuur 18. Buizerd naast de schuur.

Deelgebied D

Deelgebied D betreft Hoogland nummer 12, bebouwd met een woonhuis voorzien van dakpannen en een loods van Harley Davidson (figuur 19 en 21). In het woonhuis zijn open stootvoegen aanwezig (figuur 20). Rond het woonhuis zijn enkele fijnsparren aanwezig en bevindt zich akkerland (maïs).

Figuur 19. Woonhuis nummer 12.

Figuur 20. Open stootvoegen in het woonhuis.

Figuur 21. Harley Davidson schuur.

Deelgebied E

Dit deelgebied is onbebouwd en bevat bouwmaterialen met daaromheen ruigte en dichte struweel begroeiing (figuur 22 en 23). De begroeiing bestaat uit diverse ruderales kruiden, struiken en met name bramen. Hier zijn meerdere fazanten waargenomen (figuur 24). De figuren 22 t/m 24 geven een impressie van het deelgebied van de onderzoekslocatie.

Figuur 22. Aanwezige bouwmaterialen deelgebied E.

Figuur 23. Ruigte westelijke deel gebied E.

Figuur 24. Waargenomen vrouwelijke fazant.

Deelgebied F

Deelgebied F bevat een deel van de oude dijk (Hoogland), welke begroeid is met een bomenlaan van gewone essen (figuur 25 en 26). Het meest oostelijke deel van deelgebied F betreft bosachtig gebied (figuur 27). Aanwezige algemene plantensoorten zijn: gewone es, braam, gewone brandnetel, wilg, zomereik, meidoorn en hondsdrif. Er zijn veel oude bomen met holtes aanwezig. De figuren 25 t/m 27 geven een impressie van het deelgebied van de onderzoekslocatie.

Figuur 25. Westelijke deel van deelgebied F, foto vanuit het oosten.

Figuur 26. Oostelijke deel van deelgebied F, foto vanuit het westen. Links is het begin van bosachtig gebied te zien.

Figuur 27. Bosachtig gebied deelgebied F.

Deelgebied G

Deelgebied G betreft bebouwd gebied (Hoogland 1, 5 en 7) met bijbehorende erven. Hoogland nummer 7 is bebouwd met een woonhuis, voorzien van een rieten kap en enkele bijgebouwen, voorzien van dakpannen (figuren 28, 29 en 31). Rond de bebouwing is een verruigde tuin aanwezig met veel bramen (figuur 30). Bijbehorende erven bestaan uit weilanden waarvan delen begraasd worden door schapen (figuur 32). Hoogland nummer 5 bestaat uit een verlaten gebouw met daar omheen ruigte, die voornamelijk bestaat uit bramen (figuur 33, 34 en 36). Op het terrein staan meerdere oude voertuigen. Achter het gebouw is nog een oude overkapping aanwezig (figuur 37). Hoogland nummer 1 is in gebruik van een motorclub en bebouwd met een loods en een bijgebouw (figuur 38, 39 en 40). Het terreindeel rond de loods is verhard. Ten oosten van de bebouwing is grasland aanwezig omringd door bomen en struweel (figuur 41). De figuren 28 t/m 41 geven een impressie van het deelgebied van de onderzoekslocatie.

Figuur 28. Overzicht erf Hoogland nummer 7.

Figuur 29. Woonhuis Hoogland nummer 7.

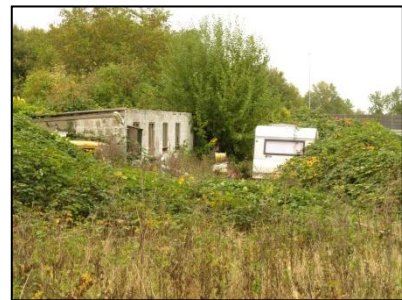
Figuur 30. Ruigte rondom Hoogland nummer 7.

Figuur 31. Binnenkant oude schuur Hoogland nummer 7.

Figuur 32. Weiland gelegen tussen Hoogland nummer 7 en 5.

Figuur 33. Verlaten gebouw Hoogland nummer 5.

Figuur 34. Japanse duizendknoop rondom Hoogland nummer 5.

Figuur 35. Binnenkant gebouw Hoogland nummer 5.

Figuur 36. Ruigte rondom Hoogland nummer 5.

Figuur 37. Overkapping gelegen achter Hoogland nummer 5.

Figuur 38. Hoogland nummer 1, gezien vanaf het zuiden.

Figuur 39. Hoogland nummer 1.

Figuur 40. Hoogland nummer 1.

Figuur 41. Grasland met daar omheen bomen en struweel bij Hoogland nummer 1.

Deelgebied H

Deelgebied H is volledig onbebouwd en bestaat uit een carpoolplaats, een oud baggerdepot en begroeiing. Aan de westkant loopt een fietspad van de parallelweg naar de carpoolplaats. De carpoolplaats ligt in het zuidoostelijke deel van deelgebied H en hier groeit voedselrijke vegetatie zoals: gewone brandnetel, gewone bereklauw, akkerdistel, paardenbloem en smalle weegbree. Er zijn tijdens de quickscan exemplaren van de Brede Wespenorchis aangetroffen. Bomen rondom de carpoolplaats bestaan uit populieren, gewone esdoorn en wilg opslag. Het zuidwestelijke deel van het deelgebied is begroeid met bomen en bosschages van voornamelijk wilg, zomereik, gewone es, noordse esdoorn, braam, en oude fruitbomen zoals appel (figuur 42). Het noordelijke deel rondom het baggerdepot bestaat uit laag tot middelhoge begroeiing, van voornamelijk bramen, meidoorn, wilg, populier, zomereik, brem, zilverschoon en vijfvingerkruid (figuur 43). Rondom deelgebied H zijn (deels verdroogde) watergangen aanwezig (figuur 44). De watergangen hebben een eutroof karakter en zijn deels voorzien van goed ontwikkelde rietkragen. De figuren 42 t/m 44 geven een impressie van het deelgebied van de onderzoekslocatie.

Figuur 42. Begroeiing zuidelijke gedeelte deelgebied H, ten oosten van Hoogland nummer 1.

Figuur 43. Ruigte deelgebied H.

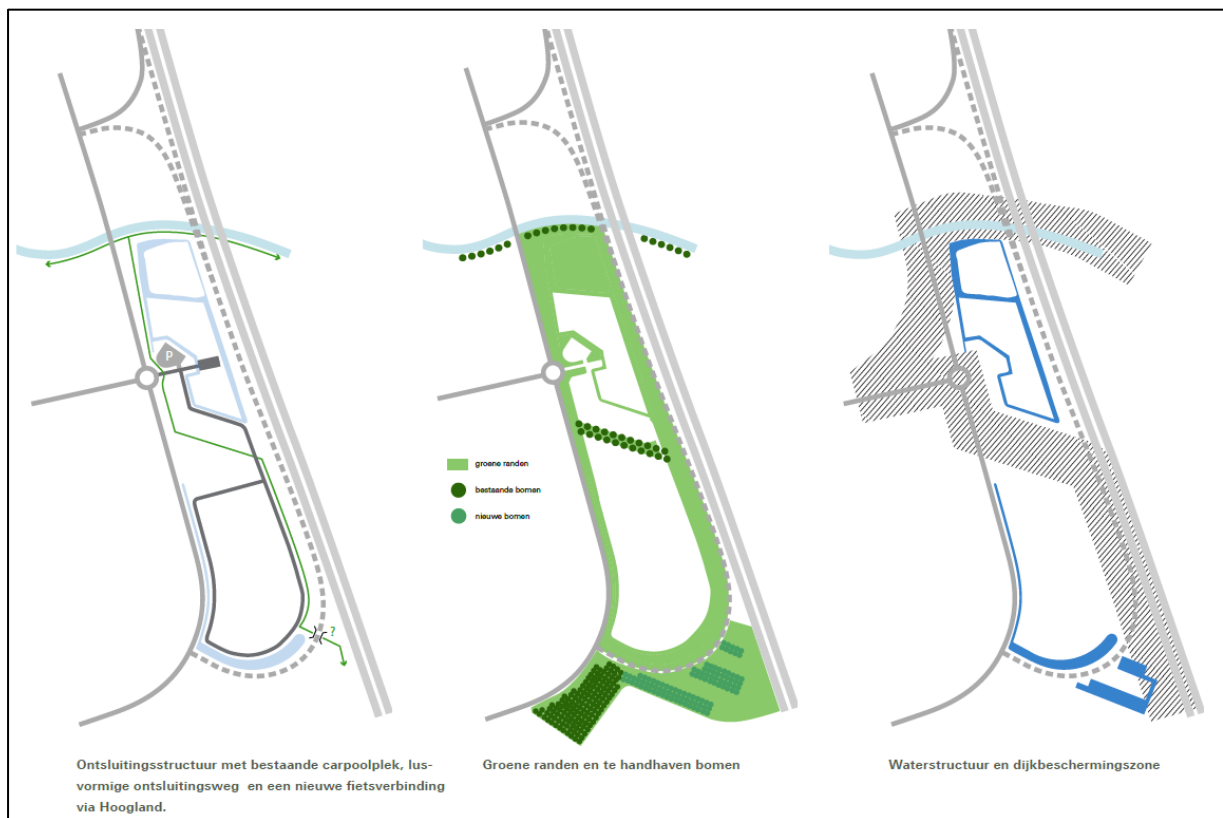
Figuur 44. Watergang bij ingang baggerdepot, foto vanuit noordelijke richting.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens het gebied te ontwikkelen tot bedrijvenpark De Kroon, in plaats van het huidige voornamelijk agrarisch gebied. Het huidige stedenbouwkundig plan (juli 2018) gaat uit van een verkaveling waarbij de huidige carpoolplaats, de Hooglanddijk, en het motorclubhuis aan de Hoogland nummer 1 gehandhaafd blijven. Verder zal alle bebouwing worden gesloopt. Zie figuur 45 voor een overzicht van de huidige en de toekomstige situatie wat betreft de groenstructuur. Al het huidige groen zal verwijderd worden, met uitzondering van de bomenlaan aan de Hooglanddijk en de populieren aan de Parallelweg (figuur 46). Er zal nieuw groen worden gerealiseerd, met name in het zuidoostelijke deel. Het oude baggerdepot zal bosachtig gebied worden. Bepaalde huidige watergangen zullen gedempt worden en nieuwe watergangen gerealiseerd (figuur 46). Er zullen grote waterstructuren in het zuidelijke deel van de onderzoekslocatie aangelegd worden.

Figuur 45. Huidige en toekomstige groenstructuur onderzoekslocatie (bron: stedenbouwkundig plan Van Wijk Ontwikkeling en SVP architectuur en stedenbouw).

Figuur 46. Toekomstige situatie onderzoekslocatie met betrekking tot wegen, groen en water (bron: stedenbouwkundig plan Van Wijk Ontwikkeling en SVP architectuur en stedenbouw).

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 16 oktober 2019. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

De opstallen zijn van buitenkant onderzocht en geen van de opstallen is grondig aan de binnenkant onderzocht. Het merendeel van de opstallen was niet toegankelijk.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Utrecht opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de vogelrichtlijn en habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is krachtens de Wet natuurbescherming verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk,

genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel V) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels categorie 1-4 (nesten jaarrond beschermd)

Deze categorie betreft broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn (categorie 1-4 broedvogelsoorten).

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie vogelsoorten waargenomen waarvan de nestlocaties jaarrond beschermd zijn. Deze categorie 1-4 broedvogelsoorten zijn: steenuil, gierzwaluw, huismus, roek, grote gele kwikstaart, kerkuil, ooievaar, slechtvalk, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer, wespandief en zwarte wouw.

Van deze soorten zijn binnen Nederland de **huismus** en **gierzwaluw** gebonden aan gebouwen als broedlocatie. De huismus maakt zijn nesten in een los kolonieverband onder dakpannen en in gaten en kieren van gebouwen. De gierzwaluw is een koloniebroeder die in mei en juni broedt in gebouwen, onder dakgoten, onder dakpannen, achter dakkapellen of in gaten in de muur. Om deze reden is de buitenkant van de woningen geïnspecteerd op geschiktheid voor deze soorten. Tijdens de quickscan zijn geen waarnemingen van de huismus gedaan en de gierzwaluwen waren reeds vertrokken naar hun overwintergebieden. De afwezigheid van huismussen buiten het broedseizoen geeft geen garantie dat deze daadwerkelijk niet aanwezig zijn ().

De bebouwing op Hoogland nummer 7, 12 en 14 zijn geschikt voor de **huismus** als vaste rust- en broedlocatie. De ruimte onder de dakpannen is toegankelijk en kan door de huismus gebruikt worden als mogelijke geschikte nestlocatie. Verder is in de directe omgeving van de onderzoekslocatie geschikt leefgebied voor de huismus, er is voldoende voedselaanbod, water, mogelijkheden voor stofbaden en schuilgelegenheden in het groen. Indien het plangebied door de huismus gebruikt wordt als broedgebied, dan kan de voorgenomen ingreep (slopen) schadelijk zijn (zie hoofdstuk 6).

De bebouwing op Hoogland nummer 7, 12 en 14 zijn in principe geschikt voor de **gierzwaluw** als vaste rust- en broedlocatie. Er is ruimte aanwezig onder de dakpannen en bij de kopgevel (figuur 13), waardoor gierzwaluwen onder de dakpannen kunnen komen om een nest te maken. Indien het plangebied door de gierzwaluw gebruikt wordt als broedgebied, dan kan de voorgenomen ingreep (slopen) schadelijk zijn (zie hoofdstuk 6).

De **steenuil** broedt met name in holtes van bomen (zoals knotwilgen) en af en toe ook in hoekjes of nissen van gebouwen of schuren of in geschikte nestkasten. De onderzoekslocatie biedt geschikt habitat en geschikte broedgelegenheden voor de steenuil. Indien het plangebied door de steenuil

gebruikt wordt als vaste verblijfplaats, dan kan de voorgenomen ingreep (herontwikkeling) verstorend of schadelijk zijn (zie hoofdstuk 6).

De **roek** broedt in opvallende kolonies met grote nesten. Een roekenkolonie is niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Op basis hier van is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten zullen optreden voor deze soort door de voorgenomen ingreep.

De **grote gele kwikstaart** nestelt graag bij stromend water in een nis in de muur, bij bomenwortels in natuurlijke oevers en onder bruggen. Dit is niet in geschikte vorm aanwezig op de onderzoekslocatie en daarmee kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat de grote gele kwikstaart broedt binnen de onderzoekslocatie.

De **kerkuil** broedt veelal in nestkasten en incidenteel in boomholten. Verder broedt de soort in toegankelijke hoge, donkere en tochtvrije delen van boerenschuren, kerken en torens. Binnen de onderzoekslocatie is geschikt leefgebied aanwezig voor de kerkuil. Ook zijn er sporen en braakballen gevonden (figuur 47). Indien het plangebied door de kerkuil gebruikt wordt als vaste verblijfplaats, dan kan de voorgenomen ingreep (herontwikkeling) verstorend of schadelijk zijn (zie hoofdstuk 6).

De **ooievaar** broedt graag op hoge locaties, bijvoorbeeld bovenop nestpalen, op kerken, of in hoogspanningsmasten. Er zijn geen geschikte locaties en geen nesten of nestsporen van de ooievaar aangetroffen op de onderzoekslocatie. Wel kan de ooievaar foerageren binnen de onderzoekslocatie. Echter is er genoeg vergelijkbaar agrarisch gebied in de omgeving aanwezig waar naar uitgeweken kan worden. Op basis hier van is de verwachting dat verstoring door de voorgenomen ingreep minimaal zal zijn voor de ooievaar.

De **slechtvalk** broedt op hoge stenige bebouwing, zoals kantoorgebouwen, torens en fabrieksschoorstenen. De aanwezige bebouwing op de onderzoekslocatie is ongeschikt omdat deze te laag is. Daarmee kan worden uitgesloten dat de slechtvalk een negatief effect zou ondervinden van de voorgenomen ingreep.

De **boomvalk**, **buizerd**, **havik**, **ransuil**, **sperwer**, **wespendief** en **zwarte wouw** broeden in bossen of halfopen landschappen, vaak hoog in een boomkruin, waar ze grote nesten maken of hergebruiken. Binnen de onderzoekslocatie is dit habitat beschikbaar en zijn vele bomen aanwezig. Tijdens het veldbezoek is een groot nest waargenomen (figuur 48). Bovengenoemde vogelsoorten zullen hieronder apart toegelicht worden.

De **boomvalk** broed verspreid over heel het land in open agrarische landschappen en sommige natuurgebieden, en is daarmee niet uit te sluiten voor de onderzoekslocatie. Indien het plangebied door de boomvalk gebruikt wordt als vaste verblijfplaats, dan kan de voorgenomen ingreep (herontwikkeling) verstorend of schadelijk zijn (zie hoofdstuk 6).

De **buizerd** is momenteel de talrijkste broedende roofvogel in ons land. Oorspronkelijk gebonden aan grote bossen op de zandgronden, broedt hij tegenwoordig door het hele land, ook in kleine bosjes, soms zelfs in solitaire bomen in open land. Tijdens het veldbezoek is een buizerd waargenomen (figuur 18). Ook vertelde een bewoner dat de buizerd binnen de onderzoekslocatie heeft gebroed. Na der onderzoek zal moeten uitwijzen of en waar de buizerd broedt binnen de onderzoekslocatie. De voorgenomen ingreep is naar verwachting verstorend of schadelijk voor de soort (zie hoofdstuk 6).

De **havik** broed in alle bosrijke streken en niet zelden ook in kleinere, geïsoleerde bosjes in boerenland. De onderzoekslocatie vormt in principe geschikt habitat voor de havik. Indien het plangebied

door de havik gebruikt wordt als vaste verblijfplaats, dan kan de voorgenomen ingreep (herontwikkeling) verstorend of schadelijk zijn (zie hoofdstuk 6).

De **ransuil** broed in allerlei landschappen maar mijden grote bossen, boomloze gebieden en steden. Ze maken daarbij veelal gebruik van oude kraaien-of eksternesten. De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de ransuil. Tijdens het veldbezoek zijn meerdere nesten waargenomen, zo ook een eksternest (figuur 49 en 50). Indien het plangebied door de ransuil gebruikt wordt als vaste verblijfplaats, dan kan de voorgenomen ingreep (herontwikkeling) verstorend of schadelijk zijn (zie hoofdstuk 6).

De **sperwer** ontbreekt alleen nog in bijna boomloze gebieden. De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de sperwer. Indien het plangebied door de sperwer gebruikt wordt als vaste verblijfplaats, dan kan de voorgenomen ingreep (herontwikkeling) verstorend of schadelijk zijn (zie hoofdstuk 6).

De **wespendief** broed in de meeste grote bossen en zijn leefgebied bestaat uit loofbossen en gemengde bossen, met open plekken, heide, hoogvenen en graslandjes. Binnen de onderzoekslocatie zijn geen grote bossen aanwezig en daarmee vormt de onderzoekslocatie geen geschikt habitat voor de wespendief. Het gebruik van de onderzoekslocatie door de wespendief is hierdoor redelijkerwijs uit te sluiten.

De **zwarte wouw** is uit te sluiten doordat de broedpopulatie in Nederland zeer klein is (3 paar) en de soort niet broed nabij de onderzoekslocatie (bron: Sovon). Waargenomen individuen betreffen overvliegende (trek)vogels.

Om uit te sluiten dat er beschermde soorten broeden binnen de onderzoekslocatie is nader onderzoek benodigd naar de huismus, gierzwaluw, steenuil, kerkuil, boomvalk, buizerd, havik, ransuil en sperwer.

Figuur 47. Aangetroffen sporen van een kerkuil.

Figuur 48. Vogelnest met daarin prikkeldraad te zien.

Figuur 49. Eksternest in een zomereik.

Figuur 50. Eksternest in een zomereik.

5.1.2 Broedvogels categorie 5 (nesten in sommige gevallen jaarrond beschermd)

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals eksters en zwarte kraaien. Voor de vogelsoorten in deze categorie geldt een jaarronde nestbescherming enkel bij ecologisch zwaarwegende redenen (categorie 5 broedvogelsoorten).

Uit verspreidingsgegevens van de NDFF blijkt dat er in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de volgende categorie 5 broedvogelsoorten zijn waargenomen: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, ekster, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, koolmees, oeverzwaluw, pimpelmees, spreeuw, tapuit, torenvalk, zwarte kraai en zwarte mees.

Tijdens het veldbezoek is op de onderzoekslocatie een nest aangetroffen van een ekster (figuur 49 en 50). Daarnaast zijn er bomen aangetroffen met holtes, waarin holenbroeders kunnen broeden. Door de dichte braambegroeiing en de grootte van de onderzoekslocatie is niet iedere boom apart geïnspecteerd op de aanwezigheid van nesten. Echter is in de directe omgeving van de onderzoekslocatie voldoende broedgelegenheid van minimaal eenzelfde kwaliteit voor de hierboven genoemde soorten, indien zij in de omgeving zouden willen nestelen. Het werken buiten het broedseizoen is voldoende om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

5.1.3 Overige broedvogels

De onderzoekslocatie biedt veel nestgelegenheid voor algemene broedvogelsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn meerdere nesten aangetroffen (figuur 51 en 52). Ook zijn er veel algemene vogels waargenomen (figuur 24). Deze algemene broedvogelsoorten kunnen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie ook voldoende broedgelegenheid vinden. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Het werken buiten het broedseizoen is voldoende om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

Figuur 51. Nest van een winterkoning.

Figuur 52. Vogelnest in nok van een schuur.

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis en gewone dwergvleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De bebouwing op de onderzoekslocatie is in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Bij Hoogland nummer 7, 12 en 14 is er ruimte aanwezig onder de dakpannen en bij de kopgevel, waardoor vleermuizen onder het dak kunnen komen (figuur 13). Ook zijn er open stootvoegen aanwezig in de gevel die mogelijk toegang verlenen tot de spouwmuren (figuur 14 en 20). De woningen zijn in potentie als verblijfplaats geschikt voor de gebouwbewonende vleermuizen gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, meervleermuis en laatvlieger. Deze soorten kunnen de bebouwing in principe gebruiken als zomer-, kraam-, paar- en individueel winterverblijf (zie hoofdstuk 6). Bij het slopen van de bebouwing kan daarom sprake zijn van vernietiging ten aanzien van een vaste rust- en verblijfplaats van desbetreffende soorten.

Binnen de onderzoekslocatie zijn er ook verlaten gebouwen (Hoogland nummer 5) en vele schuren aanwezig (zoals Hoogland nummer 18). Deze kunnen in principe gebruikt worden als zomerverblijfplaats, maar niet als winterverblijfplaats door de afwezigheid van spouwmuren. In deze gebouwen kunnen ook andere soorten dan gebouwbewonende soorten voorkomen, zoals de gewone grootoorvleermuis. Ook het motorclubhuis aan Hoogland nummer 1 en de Harley Davidson schuur aan Hoogland 12 zijn in principe geschikt als zomerverblijfplaats voor gebouwbewonende soorten. In een schuur is vleermuispoep aangetroffen, die waarschijnlijk van een laatvlieger afkomstig is (figuur 53). Bij het slopen van de bebouwing kan daarom sprake zijn van vernietiging ten aanzien van een vaste rust- en verblijfplaats van desbetreffende soorten.

De aanwezige bomen op de onderzoekslocatie zijn onderzocht op holtes, spleten en/of loshangend schors, wat kan dienen als potentiële vaste rust- en verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Er zijn meerdere bomen met holtes aangetroffen en daarmee zijn vleermuizen, zoals rosse vleermuis en watervleermuis niet uit te sluiten.

Figuur 53. Vleermuispoep van waarschijnlijk laatvlieger.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie kan gebruikt worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen om te foerageren. Het mogelijke verlies van foerageerhabitat door de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie is relatief groot. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen wat de impact van de ingreep op de lokale populatie kan zijn (zie hoofdstuk 6).

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De bomenlaan aan de Hooglanddijk, de populieren aan de parallelweg, en de bomen ten oosten van de onderzoekslocatie blijven bestaan. Verder wordt al het groen verwijderd. Het bosachtig gebied in het zuidwestelijke deel van de onderzoekslocatie, alsmede de bomen aan de gehele westelijke grens van de onderzoekslocatie fungeren mogelijk als vliegroute. Ook het bosachtige gebied in het noorden van de onderzoekslocatie zal worden gekapt. Door het verwijderen van de beplanting wordt de verbinding van zuid naar noord en daarmee een mogelijke vliegroute voor vleermuizen verstoord aan zowel de west als de noordzijde van de onderzoekslocatie (zie hoofdstuk 6).

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten (Habitatrichtlijnsoorten)

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie geen streng beschermde Habitatrichtlijnsoort waargenomen.

Streng beschermde soorten (andere soorten)

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde soorten uit de categorie 'andere soorten' waargenomen, waarvoor in Utrecht geen vrijstelling geldt: boommarter, eekhoorn en molmuis.

De **boommarter** is op 3 kilometer ten oosten en 4,2 kilometer ten zuiden van de onderzoekslocatie waargenomen. Boommarters maken voornamelijk gebruik van reeds bestaande rustplaatsen in boomholtes (zoals spechtenholen), roofvogelnesten en heksenbezems, en af en toe van hollen onder de grond van vossen, dassen of konijnen. De boommarter is weinig honkvast, en verblijfplaatsen worden vaak maar één of enkele dagen achtereenvolgend gebruikt. De onderzoekslocatie vormt in principe geschikt habitat voor de boommarter en tevens zijn er tijdens het veldbezoek bomen met holtes aangetroffen. Hierdoor kan niet worden uitgesloten dat de boommarter gebruik maakt van de onderzoekslocatie en dat er verstoring of vernietiging van de leefomgeving van de boommarters plaatsvindt gedurende de voorgenomen werkzaamheden. Nader onderzoek is benodigd om de aanwezigheid van een vaste- rust of verblijfplaats van de boommarter vast te stellen dan wel uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

De **eekhoorn** is volgens NDFF op 5 kilometer van de onderzoekslocatie waargenomen. De eekhoorn komt voor in bossen en maakt gebruik van bomen om een nest in te maken. De onderzoekslocatie is in principe geschikt voor de eekhoorn. Tijdens het veldbezoek zijn mogelijke sporen van een eekhoorn gevonden, bestaande uit walnotenschillen (figuur 55). Er zijn geen nesten waargenomen, maar door de grootte van de onderzoekslocatie en aanwezigheid van blad zouden deze toch aanwezig kunnen zijn. Nader onderzoek is benodigd om de aanwezigheid van een vaste- rust of verblijfplaats van eekhoorn vast te stellen dan wel uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

De **molmuis** komt volgens de Zoogdierverseniging alleen in Limburg voor. De waarneming in de omgeving van de onderzoekslocatie betreft een waarneming die zowel als 'molmuis' en 'woelrat' is geclassificeerd. Gezien de ligging van de onderzoekslocatie in het midden van het land, kan met redelijkheid worden gesteld dat de waarneming in de omgeving geen molmuis maar woelrat betreft, en dat de onderzoekslocatie niet in gebruik is door de molmuis.

Volgens NDFF komt de **steenmarter** voor op 5,8 kilometer van de onderzoekslocatie. Echter volgens waarneming.nl is in de directe nabijheid van de onderzoekslocatie een steenmarter waargenomen. De **steenmarter** heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw met oude schuren, heggen en bosjes. De onderzoekslocatie vormt uitermate geschikt habitat voor de steenmarter. Ook is er tijdens het veldbezoek een mogelijk uitwerpsel van een steenmarter gevonden in een schuur (figuur 54). Nader onderzoek is benodigd om de aanwezigheid van een vaste- rust of verblijfplaats van de steenmarter vast te stellen dan wel uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

Figuur 54. Uitwerpsel marterachtige gevonden in een schuur (7 cm groot, 1 cm dik).

Figuur 55. Sporen van mogelijk een eekhoorn.

Licht beschermde soorten (andere soorten)

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de volgende licht beschermde grondgebonden zoogdieren uit de categorie 'andere soorten' waargenomen: bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel en woelrat. Voor de bunzing, hermelijn en de wezel geldt in de provincie Noord-Holland en Noord-Brabant geen vrijstelling, maar in de provincie Utrecht wel.

De **bunzing** maakt zijn schuilplaats vaak in oude hopen van bijvoorbeeld konijn, mol, vos en das. Deze zijn naar verwachting aanwezig op de onderzoekslocatie. De **wezel** is een kleine marterachtige die bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschappen voorkomt. Daarnaast wordt de soort ook gevonden in bossen, duinen, wei- en akkerland. De **hermelijn** komt in alle habitats voor. Een belangrijke voorwaarde voor het voorkomen van de soorten is dat er voldoende dekking aanwezig is, zoals bosschages, houtstapels en heggen. Voor bovengenoemde soorten zijn deze vereisten aanwezig binnen de onderzoekslocatie.

Bovengenoemde grondgebonden zoogdieren komen mogelijk voor op de onderzoekslocatie. Tijdens het veldbezoek is een haas waargenomen en een dode egel. Ook zijn er meerdere wisselsporen gevonden (figuur 7) die duiden op de aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren zoals hazen, reeën en vossen. Daarnaast zijn er uitwerpselen gevonden van een rat of egel (figuur 56). Door de voorgenomen herontwikkeling zal het leefgebied van deze soorten worden aangetast of verloren gaan. Daarnaast bestaat de kans dat verblijfplaatsen van dergelijke soorten, zoals kleine hopen, op de onderzoekslocatie worden vernietigd. Voor bovengenoemde soorten geldt in de provincie Utrecht een

algehele vrijstelling, mits de zorgplicht in acht genomen wordt. Hierbij dient al het redelijkerwijs mogelijke gedaan te worden om schade aan individuen te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

Figuur 56. Uitwerpsel egel of rat.

5.4 Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF zijn er in de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde reptiel waargenomen: ringslang.

De **ringslang** is beschermd in alle provincies van Nederland. De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats en ringslangen zonnen vaak op dijkjes in de buurt van water, waar ze jagen op voornamelijk amfibieën en soms andere gewervelde dieren waaronder vissen. Reptielen zoals de ringslang stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. De aanwezigheid van wateren binnen en rondom de onderzoekslocatie, gepaard met andere kenmerkende landschapselementen van de dijk en omringende natuurgebieden, biedt over het algemeen geschikt leefgebied aan de ringslang. Het is mogelijk dat de ringslang gebruik maakt van de onderzoekslocatie. Om uit te zoeken of dit het geval is, dient een nader onderzoek verricht te worden (zie hoofdstuk 6).

5.5 Amfibieën

Streng beschermde soorten (Habitatrichtlijnsoorten)

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF blijkt dat binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende streng beschermde amfibieënsoorten zijn waargenomen: rugstreeppad en vroedmeesterpad.

De **rugstreeppad** is een streng beschermde soort die graag van ondiepe wateren gebruik maakt. Ondiepe wateren warmen snel op en zijn voor deze moeilijk zwemmende soort toegankelijk. De rugstreeppad plant zich in tijdelijke wateren voort. Het is op voorhand niet uit te sluiten dat de soort zich op de onderzoekslocatie voortplant. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of de rugstreeppad gebruik maakt van de onderzoekslocatie (zie hoofdstuk 6).

De **vroedmeesterpad** komt van nature alleen in Zuid-Limburg voor. Op andere plaatsen in Nederland is hij uitgezet. Met name in stedelijk gebied blijken tal van uitgezette populaties zich al meerdere generaties te kunnen handhaven. Een stenige structuur van de bodem is de belangrijkste bepalende factor voor verspreiding. Het is op voorhand niet uit te sluiten dat de soort zich op de onderzoekslocatie bevindt. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of de vroedmeesterpad gebruik maakt van de onderzoekslocatie (zie hoofdstuk 6).

Streng beschermde soorten (andere soorten)

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde amfibieënsoort waargenomen: Alpenwatersalamander.

De **alpenwatersalamander** is niet kieskeurig wat betreft zijn voortplantingsbiotoop. In het voorjaar is hij in allerlei typen water te vinden, zolang het niet te snel stroomt of rijk aan vis is. Alpenwatersalamanders overwinteren op het land. Takkenstapels en stenenhoppen vormen potentieel overwinterhabitat voor deze soort. De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de alpenwatersalamander. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of de alpenwatersalamander gebruik maakt van de onderzoekslocatie (zie hoofdstuk 6).

Licht beschermde soorten (andere soorten)

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de volgende licht beschermde amfibieënsoorten waargenomen: bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker.

Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling van de Wet natuurbescherming. De bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker geven de voorkeur aan habitat met bosjes, overhoekjes en ruigten in kleinschalige landschappen met een vochtige bodem. Zij komen dan ook geregeld voor in bossen, parken, tuinen en weilanden. Tijdens het veldbezoek is een bruine kikker waargenomen. Aangenomen kan worden dat exemplaren van bovengenoemde soorten aanwezig zijn binnen de grenzen van het plangebied. Indien deze algemene amfibiesoorten aanwezig zijn tijdens de voorgenomen werkzaamheden, kunnen negatieve gevolgen voor hen ontstaan. Zeker bij dempingswerkzaamheden is het zaak om aandacht te schenken aan de algemene zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

5.6 Vissen

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF blijkt dat binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende streng beschermde vissoort uit de categorie 'habitatrichtlijn' is waargenomen: grote modderkruiper.

De **grote modderkruiper** prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei. De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de grote modderkruiper. De voorgenomen dempingswerkzaamheden kunnen negatieve gevolgen hebben voor de grote modderkruiper indien deze aanwezig zijn. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of de grote modderkruiper gebruik maakt van de onderzoekslocatie (zie hoofdstuk 6).

5.7 Ongewervelden

Libellen

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF is in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde libellensoort uit de categorie 'habitatrichtlijn' waargenomen: rivierrombout.

De **rivierrombout** is 1,4 kilometer ten zuidoosten van de onderzoekslocatie bij rivier de Lek waargenomen. In Nederland wordt de rivierrombout vooral langs grote rivieren aangetroffen. Dit is niet aanwezig nabij de onderzoekslocatie en daarmee is het uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden invloed zullen hebben op de rivierrombout.

Dagvlinders

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF is in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde dagvlindersoort uit de categorie 'andere soorten' waargenomen: grote vos.

De **grote vos** komt voor in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De waardplanten bestaan uit vooral iep, maar ook zoete kers, sommige wilgensoorten en soms meidoren. De grote vos is waargenomen 250 meter ten oosten van de onderzoekslocatie, in het IJsselbos. Het landschapstype binnen het plangebied vormt voor de grote vos een geschikt biotoop, waarbij bosjes met waardplanten zoals wilgen, zoete kersen en meidoorn aanwezig zijn. De onderzoekslocatie bevat tevens een oude boomgaard die tijdens de quickscan niet onderzocht kon worden vanwege ontoegankelijkheid. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of de grote vos gebruik maakt van de onderzoekslocatie (zie hoofdstuk 6).

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.8 Vaatplanten

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF is in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde plantensoorten uit de categorie 'andere soorten' waargenomen: akkerogentroost, blauw guichelheil, kluwenklokje, knolspirea en stijve wolfsmelk.

De onderzoekslocatie is erg groot en bestaat uit grasland, bosschages en bosachtig gebied. De bodem van de onderzoekslocatie bestaat uit kalkhoudende ooivaaggronden met zware zavel en lichte klei (code Rd90A). Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vaatplanten waargenomen: braam, Chinese bruidssluier, riet, meidoorn, gewone bereklauw, madelief, fluitenkruid, weegbree, vogelmuur, gewone brandnetel, paardenbloem, klein kruiskruid, ridderzuring en hondsdrif, populier, zomereik, wilg, walnoot, roossoorten, rode kornoelje, fruitbomen (appel), gewone es, akkerdistel, gewone esdoorn, noordse esdoorn, brem, zilverschoon en vijfvingerkruid en brede wespenorchis (figuur 57).

Akkerogentroost is meerdere keren waargenomen rondom de onderzoekslocatie. De dichtstbijzijnde waarneming is op 90 meter afstand van de onderzoekslocatie. Deze plant groeit voornamelijk op akkers en op zonnige, open plaatsen op matig voedselarme, vochtige en kalkrijke grond (krijt, leem en zandige klei). Het is op basis van de quickscan niet uit te sluiten dat akkerogentroost voorkomt binnen de onderzoekslocatie en nader onderzoek is benodigd.

Blauw guichelheil is meerdere keren waargenomen op 1,4 en 2,4 kilometer ten zuidoosten van de onderzoekslocatie, bij rivier de Lek. Deze plant groeit voornamelijk op akkers (graanakkers), omgewerkte grond, braakliggende grond en tuinen (moestuinen), op zonnige, warme, open plaatsen op vochtige, kalkrijke, matig voedselrijke grond (zand en mergel). De onderzoekslocatie is in principe geschikt voor blauw guichelheil. Het is op basis van de quickscan niet uit te sluiten dat blauw guichelheil voorkomt binnen de onderzoekslocatie en nader onderzoek is benodigd.

Kluwenklokje is meerdere keren waargenomen, op 250 meter ten westen en 300 meter ten oosten van de onderzoekslocatie, langs de Hollandsche IJssel. Deze plant groeit in bermen, grasland (kalkgrasland), iets ruderaal plaatsen, rivierdijken, zandige ruggen in uiterwaarden, bosranden, struwelen

en soms in lichte bossen. Ze groeien op zonnige, soms licht beschaduwde plaatsen op matig droge tot vaak vochtige, matig voedselrijke, kalkhoudende en humushoudende grond (lemig zand, leem, zavel, mergel en stenige plaatsen). De onderzoekslocatie is in principe geschikt voor kluwenklokje. Het is op basis van de quickscan niet uit te sluiten dat kluwenklokje voorkomt binnen de onderzoekslocatie en nader onderzoek is benodigd.

Knolspirea is meerdere keren waargenomen 2,3 kilometer ten noorden van de onderzoekslocatie. Deze plant groeit op grasland (kalkgrasland), bermen en bosranden, op zonnige plaatsen op vrij droge, matig voedselarme tot matig voedselrijke, niet bemeste, neutrale, vaak kalkhoudende grond (leem, löss en mergel). De waarnemingen van deze soort betreffen waarschijnlijk niet natuurlijke populatie. Volgens een geraadpleegde FLORON deskundige is het natuurlijke voorkomen beperkt tot enkele locaties in Limburg. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

Stijve wolfsmelk is waargenomen 1,3 kilometer ten noorden van de onderzoekslocatie, bij de Nede-reindse plas. Deze plant groeit op akkers, bosranden (langs rivierdalbossen), heggen, kapvlakten, waterkanten (slootkanten), bermen en dijken. Ze groeien op zonnige tot licht beschaduwde, open plaatsen op vochtige, matig voedselrijke, weinig of niet bemeste, kalkrijke grond (klei, mergel en stenige plaatsen). De onderzoekslocatie is in principe geschikt voor stijve wolfsmelk. Het is op basis van de quickscan niet uit te sluiten dat stijve wolfsmelk voorkomt binnen de onderzoekslocatie en nader onderzoek is benodigd.

Op basis van de quickscan is niet op voorhand uit te sluiten dat er beschermde vaatplaten voorkomen op de onderzoekslocatie. Nader onderzoek zal moeten worden verricht naar de aanwezigheid van de beschermde plantensoorten akkerogentroost, blauw guichelheil, kluwenklokje en stijve wolfsmelk (zie hoofdstuk 6).

Figuur 57. Brede wespenorchis.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgetraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

6.1.1 Jaarrond beschermde broedvogels

Huismus en gierzwaluw

De nesten van huismussen en gierzwaluwen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Dit zijn nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nesten van huismussen en gierzwaluwen te beschadigen, te vernielen of weg te nemen. Voor de huismus geldt tevens een bescherming van het functionele leefgebied rondom de nestplaatsen, zoals hagen, tuinen, voedselbronnen en droge, zanderige plekken. Alle elementen in de omgeving die noodzakelijk zijn om een nestplaats als succesvolle nestlocatie te kunnen laten functioneren, zijn daarom net als het nest beschermd.

Indien op de onderzoekslocatie nestplaatsen of onderdelen van de functionele leefomgeving van deze soorten aanwezig zijn, hetgeen op basis van de huidige informatie voor Hoogland nummer 7, 12 en 14 niet is uit te sluiten, zal de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming. Om vast te stellen of broedgevallen van de huismus en gierzwaluw op de onderzoekslocatie aanwezig zijn dient een nader onderzoek uitgevoerd te worden tijdens het broedseizoen van de soorten.

Voor de huismus valt de optimale inventarisatieperiode tussen 1 april en 20 juni. Deze periode betreft een richtlijn voor het uitvoeren van nader onderzoek, waar in beperkte mate binnen het inventarisatieprotocol van kan worden afgeweken. Voor de huismus dienen twee gerichte veldbezoeken plaats te vinden in de periode 1 april tot en met 15 mei, of vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot 20 juni (Kennisdocument 'huismus' van BIJ12).

Voor de gierzwaluw valt de optimale inventarisatieperiode tussen 1 juni en 15 juli. Deze perioden betreffen richtlijnen voor het uitvoeren van nader onderzoek, waar in beperkte mate binnen het inventarisatieprotocol van kan worden afgeweken (15 mei tot 15 juli). Voor de gierzwaluw dienen drie gerichte veldbezoeken plaats te vinden in de periode 15 mei tot 15 juli. Waarvan minimaal één inventarisatieronde tussen 20 juni en 7 juli dient plaats te vinden (Kennisdocument 'gierzwaluw' van BIJ12).

Steenuil

De steenuil en zijn leefgebied is beschermd volgens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. De nesten van steenuilen zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 1 van vogelnesten: 'nesten die behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats'.

De onderzoekslocatie biedt in principe een geschikt foerageergebied/broed/rustlocatie voor de steenuil. Hierdoor dient nader te worden onderzocht waar eventuele broedlocaties van de steenuil zich bevinden en in hoeverre de onderzoekslocatie deel uitmaakt van het essentiële leefgebied van deze soort. Voor het onderzoek naar steenuil worden in de periode half februari tot half april een drietal avondbezoeken uitgevoerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van geluidsnabootsing. De inventarisatiemethode is overeenkomstig met de methode die opgesteld is door Steenuilenoverleg Nederland (STONE).

Kerkuil

De nesten van kerkuilen zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 3 van vogelnesten: 'nesten van vogels, zijnde géén koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.'

De onderzoekslocatie biedt in principe een geschikt foerageergebied/broed/rustlocatie voor de kerkuil. Voor het onderzoek naar de kerkuil wordt voorgesteld om in de periode tussen begin februari en eind september een drietal avondbezoeken uit te voeren. Hierbij wordt gelet op eventuele bezette nesten, territoriaal gedrag als krijsende kerkuilen en eventueel bedelende jongen. Er zal een veldbezoek in het vroege voorjaar plaatsvinden, aangezien dit de periode is waarin de kans het grootst is om territoriaal gedrag waar te nemen (krijsende vogels), hetgeen vaak wijst op een bezet nest. Tevens zal er een veldbezoek in juni uitgevoerd worden, omdat de kans op bedelende jongen waar te nemen in deze periode het grootst is. Tenslotte is er gekozen voor een veldbezoek in de nazomer, omdat kerkuilen vrijwel het gehele jaar jongen kunnen krijgen. De onderzoeksopzet is conform hetgeen is voorgeschreven in het kennisdocument voor de kerkuil (BIJ12, versie juli 2017).

Ransuil

De nesten van ransuilen zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 4 van vogelnesten: 'nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen'.

De onderzoekslocatie biedt in principe een geschikt foerageergebied/broed/rustlocatie voor de ransuil. Voor het onderzoek naar de ransuil wordt voorgesteld om in de periode tussen 20 februari en 20 juli twee veldbezoeken uit te voeren, gedurende de late avondschemer. Daarbij worden nestindicatieve aanwijzingen van de ransuil in de vorm van nestbezoek, transport voedsel, alarm, pas uitgevlogen jongen, zang en/of balts en paar in de broedbiotoop onderzocht. De inventarisatiemethode is overeenkomstig met de methode die opgesteld is door SOVON Vogelonderzoek Nederland.

Boomvalk, buizerd, havik en sperwer

De nesten van bovengenoemde soorten zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 4 van vogelnesten: 'nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen'.

Op de onderzoekslocatie zijn nesten aangetroffen die in potentie als broedlocatie door een boomvalk, buizerd, havik en sperwer kunnen worden gebruikt. Deze soorten bouwen vaak zelf geen nest maar nemen veelal een nest over van een zwarte kraai. Om te bepalen of de middelgrote nesten op de onderzoekslocatie in gebruik zijn door bovengenoemde roofvogelsoorten, wordt voorgesteld om tussen maart en augustus vier veldbezoeken uit te voeren (tabel I). De bezoeken vinden plaats tussen zonsopkomst en zonsondergang, met tussen elk bezoek een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen. De afstemming van de bezoeken is zodanig dat de bezoeken plaats vinden op momenten in het jaar en op de dag dat de kans op een waarneming optimaal is. Door volgens deze methode de nesten op de onderzoekslocatie te onderzoeken, kan met voldoende zekerheid aangetoond dan wel

uitgesloten worden dat de nesten in gebruik zijn door jaarrond beschermde vogelsoorten. Tijdens de veldbezoeken zal gelet worden op balts, bezet nest, fel alarm en voedseltransport door de roofvogels naar het nest. De opzet van het onderzoek is conform protocollen zoals beschreven in de kennisdocumenten (Kennisdocument 'buizerd', BIJ12) en telrichtlijnen van Sovon (sovon.nl).

Tabel I. Broed- en inventarisatieperiode vogels.

Soort	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus
Huismus							
Gierzwaluw							
Steenuil							
Kerkuil							
Ransuil							
Boomvalk							
Buizerd							
Havik							
Sperwer							

Geadviseerd wordt om een inspectieronde in de winter uit te laten voeren als de bomen kaal zijn, om te bepalen welke nesten geschikt zijn voor grote roofvogels en nader onderzocht moeten worden.

6.1.2 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Indien aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt verwijderd, wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

Indien binnen het broedseizoen wordt gewerkt, dient vooraf aan de werkzaamheden een broedvogelinsectie uitgevoerd te worden door een ter zake kundige. Deze inspectie wordt uitgevoerd om vast te stellen dan wel uit te sluiten of actieve broedgevallen op de onderzoekslocatie aanwezig zijn en zullen worden beschadigd door de voorgenomen ingreep, en of daarmee overtreding van de Wet natuurbescherming plaats vindt.

6.2 Vleermuizen

De te slopen bebouwing op de onderzoekslocatie is in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen (Hoogland nummer 1, 5, 7, 12, 14 en 18). De sloop van de bebouwing zou in geval van aanwezigheid van een verblijfsfunctie van vleermuizen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Gelet op de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor vleermuizen, zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebied voor vleermuizen te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn. De vleermuissoorten die onderzocht dienen te worden zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis en laatvlieger. Een dergelijk aanvullend onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Netwerk Groene Bureaus, 2017). Dit houdt in dat afhankelijk van de potentiële functies er in de periode april tot en met september een aantal veldbezoeken uitgevoerd dient te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project.

Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van vleermuizen is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Wet natuurbescherming naar verwachting niet te vermijden en is daarom een ontheffingsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een projectplan, dienen vervolgens ter goedkeuring worden voorgelegd aan de provincie Utrecht, middels een ontheffingsaanvraag.

6.3 Overige zoogdieren

6.3.1 Steenmarter

De gehele onderzoekslocatie vormt uitermate geschikt habitat voor de steenmarter. Om te bepalen of de steenmarter gebruik maakt van de onderzoekslocatie wordt geadviseerd om conform de “handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming (Bouwens, 2017)” in de periode maart tot en met augustus (voorplantingsperiode) 6 weken onderzoek uit te voeren. Hiervoor dienen wildcamera's in combinatie met jiggles ingezet te worden. Tijdens het eerste veldbezoek worden de wildcamera's in combinatie met de jiggles (of vergelijkbare wijze van aanbrengen van lokstof) verspreid over de onderzoekslocatie gemonteerd aan de aanwezige begroeiing. Bij het plaatsen van de vallen zal gelet worden op de geschiktheid van de locatie voor de mogelijk aanwezige marters. Om de twee weken zullen de cameravallen gecontroleerd worden. De camera's zullen na 6 weken opgehaald worden tijdens een derde veldbezoek. De onderzoeksofzet is conform hetgeen is voorgeschreven in de handreiking wezel, hermelijn en bunzing. Bouwers, S. (2017), omdat voor de steenmarter geen specifieke handreiking beschikbaar is. De steenmarter heeft echter een vergelijkbaar territorium gebruik als de bunzing. De handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming geeft daardoor naar verwachting een representatief beeld.

6.3.2 Boomarter en eekhoorn

De onderzoekslocatie vormt in principe geschikt habitat voor de boomarter en de eekhoorn. Voor het onderzoek naar eekhoornnesten alsook holtes geschikt voor boomarters dient één veldbezoek plaats te vinden in het bladloze seizoen. Tijdens dit veldbezoek zal er gezocht worden naar aanwezigheid van nestplaatsen of van vaste rust- en verblijfplaatsen van de eekhoorn en boomarter. Bij het aantreffen van een eekhoornnest dient tevens een aanvullend onderzoek plaats te vinden naar het gebruik van het nest door desbetreffende soorten. Het gebruik van de onderzoekslocatie door boomarter en eekhoorn kan meegenomen worden in het cameravallen-onderzoek voor de steenmarter.

6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van stenenstapels, takkenhopen, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Het verwijderen van de materialen dient daarom buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust plaats te vinden. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

6.5 Reptielen en amfibieën

Ringslang

De onderzoekslocatie vormt in principe geschikt habitat voor de ringslang (zomerbiotoop, eiafzetbiotoop en winterbiotoop). Voor het onderzoek naar de ringslang wordt voorgesteld om een veldronde uit te voeren in de periode maart en drie veldrondes in de periode juni tot juli. Het zoeken naar eischalen in mest- of broeihopen of het zoeken naar zonnende vrouwelijke ringslangen, afhankelijk van de weersomstandigheden, levert naar verwachting voldoende zekerheid op om de aanwezigheid van de ringslang vast te stellen dan wel uit te sluiten. De inventarisatiemethode is als voorgeschreven door Netwerk Groene Bureau's en RAVON (versie maart 2017).

Rugstreeppad

De onderzoekslocatie vormt in principe geschikt habitat voor de rugstreeppad (voortplantingsbiotoop, zomerbiotoop en winterbiotoop). Voor het onderzoek naar rugstreeppad worden tussen 15 april en 1 juni twee veldbezoeken uitgevoerd, gedurende de avond. Tijdens de veldbezoeken zal worden geluisterd naar 'kooractiviteit'. Om aanwezigheid geheel te kunnen uitsluiten wordt in juni-juli nogmaals 1 bezoek uitgevoerd waarbij wordt geluisterd naar kooractiviteit, en waarbij geschikte voortplantingswateren worden onderzocht op de aanwezigheid van ei-snoeren of larven van de rugstreeppad. Kooractiviteit vindt plaats in geschikte voortplantingswateren op relatief warme, windstille avonden en nachten, vaak na zware regenval. Met een zaklamp worden het landhabitat en de aangrenzende watergangen onderzocht op de aanwezigheid van volwassen individuen, ei-snoeren, larven en juvenielen.

Vroedmeesterpad

De aanwezigheid van de vroedmeesterpad op de onderzoekslocatie is op basis van de quickscan niet uit te sluiten. Voor het onderzoek naar vroedmeesterpad worden tussen april en eind juli twee veldbezoeken uitgevoerd, gedurende de avond. Tijdens de veldbezoeken zal worden geluisterd naar 'kooractiviteit'. Bij een van de veldbezoeken tussen half mei en eind juli wordt voor de schemering gezocht naar de aanwezigheid van larven. Het onderzoek kan grotendeels gecombineerd worden met het nader onderzoek naar de rugstreeppad.

Alpenwatersalamander

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de alpenwatersalamander (voortplantingsbiotoop, zomerbiotoop en winterbiotoop). Voor het onderzoek naar de Alpenwatersalamander wordt voorgesteld om twee veldrondes uit te voeren in de periode van eind maart tot en met mei. Hierbij zal het open water (op en) in de directe omgeving van de onderzoekslocatie met behulp van een RAVON-net

worden bemonsterd. De veldbezoeken dienen ten minste met een tussenliggende periode van twee weken te worden uitgevoerd. Indien geen individuen in de wateren worden aangetroffen kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat de Alpenwatersalamander gebruik maakt van de onderzoekslocatie. Daarnaast kan de alpenwatersalamander worden meegenomen in het eDNA onderzoek naar de grote modderkruiper.

De aan- of afwezigheid van reptielen en amfibieën kan aangetoond worden door het neerleggen en controleren van de tapijttegels. De tapijttegels creëren tijdelijke schuilplaatsen voor de aanwezige dieren. Tegels zijn zwart van kleur, waardoor deze warm worden en blijven door het zonlicht. Koudbloedige dieren zoals reptielen en amfibieën zijn geneigd om onder dergelijke tegels te kruipen en zijn dan goed te inventariseren.

6.5.1 Algemene amfibieënsoorten

De werkzaamheden kunnen negatieve gevolgen hebben voor amfibieën die zich op de onderzoekslocatie bevinden. Door de werkzaamheden kunnen dieren gewond raken of worden gedood. Voor de te verwachten algemene soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Wet natuurbescherming, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van stenenstapels, takkenhopen, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Het verwijderen van de materialen dient daarom buiten de gevoelige periode van winterrust plaats te vinden. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

6.6 Vissen

6.6.1 Grote modderkruiper

De aanwezige watergangen binnen de onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de grote modderkruiper (voortplantings- en zomerbiotoop). De voorgenomen dempingswerkzaamheden kunnen negatieve gevolgen hebben voor de grote modderkruiper indien deze aanwezig zijn. Voor de grote modderkruiper kunnen van maart tot juli eDNA-monsters worden genomen in de watergangen op de onderzoekslocatie, waarmee de aanwezigheid van de soort kan worden aangetoond dan wel uitgesloten. De inventarisatiemethode is als voorgeschreven in het soorteninventarisatieprotocol door Netwerk Groene Bureau's en RAVON (versie maart 2017).

6.6.2 Algemene vissensoorten

Bij het dempen van de watergang zullen zonder maatregelen vissen worden gedood, hetgeen een overtreding van de Wet natuurbescherming inhoudt. De te verwachten soorten vallen echter onder het provinciale soortenbeleid, zodat voor de werkzaamheden niet vooraf een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Voor de te verwachten vissoorten geldt echter wel de zorgplicht. Dit houdt in dat het doden van individuen redelijkerwijs vermeden dient te worden. Dit kan door het afvangen van vissen voorafgaande aan de dempingswerkzaamheden en het verplaatsen van de vis in de te handhaven watergangen in de directe omgeving. Aanbevolen wordt om ten tijde van de uitvoering de werkwijze vast te leggen in een ecologisch werkprotocol dat bij de uitvoerende partij onder de aandacht dient te worden gebracht.

Aangezien een quickscan flora en fauna over het algemeen geen document is dat bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt geraadpleegd, wordt aanbevolen om voor de dempingswerkzaamheden een separaat ecologisch werkprotocol op te laten stellen. In het werkprotocol worden de benodigde maatregelen verwoord en de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen vastgelegd.

6.7 Dagvlinders

Voor het nader onderzoek naar de grote vos wordt voorgesteld om waarnemingen in het geschikte seizoen te doen (half juni tot en met begin september). Indien exemplaren aangetroffen worden in het plangebied of directe omgeving dan kunnen er maatregelen getroffen worden om de waarde van het gebied voor de vlinder instant te houden.

6.8 Vaatplanten

Voor het onderzoek naar de beschermde plantensoorten akkerogentroost, blauw guichelheil, kluwenklokje en stijve wolfsmelk wordt voorgesteld twee inventarisatieronden uit te voeren tussen juni en juli, waarin de beschermde plantensoorten in bloei staan (tabel II). Tijdens de veldbezoeken zal worden gezocht naar exemplaren van de planten, door middel van systematisch onderzoek op kansrijke locaties. Tijdens het veldbezoek zal de gehele onderzoekslocatie worden onderzocht op aanwezigheid van de beschermde plantensoorten.

Tabel II. Bloeitijd beschermde plantensoorten.

Soort	Mei		Juni		Juli		Augustus		September		Oktober	
Akkerogentroost												
Blauw guichelheil												
Kluwenklokje												
Stijve wolfsmelk												

6.9 Overige soort(groep)en

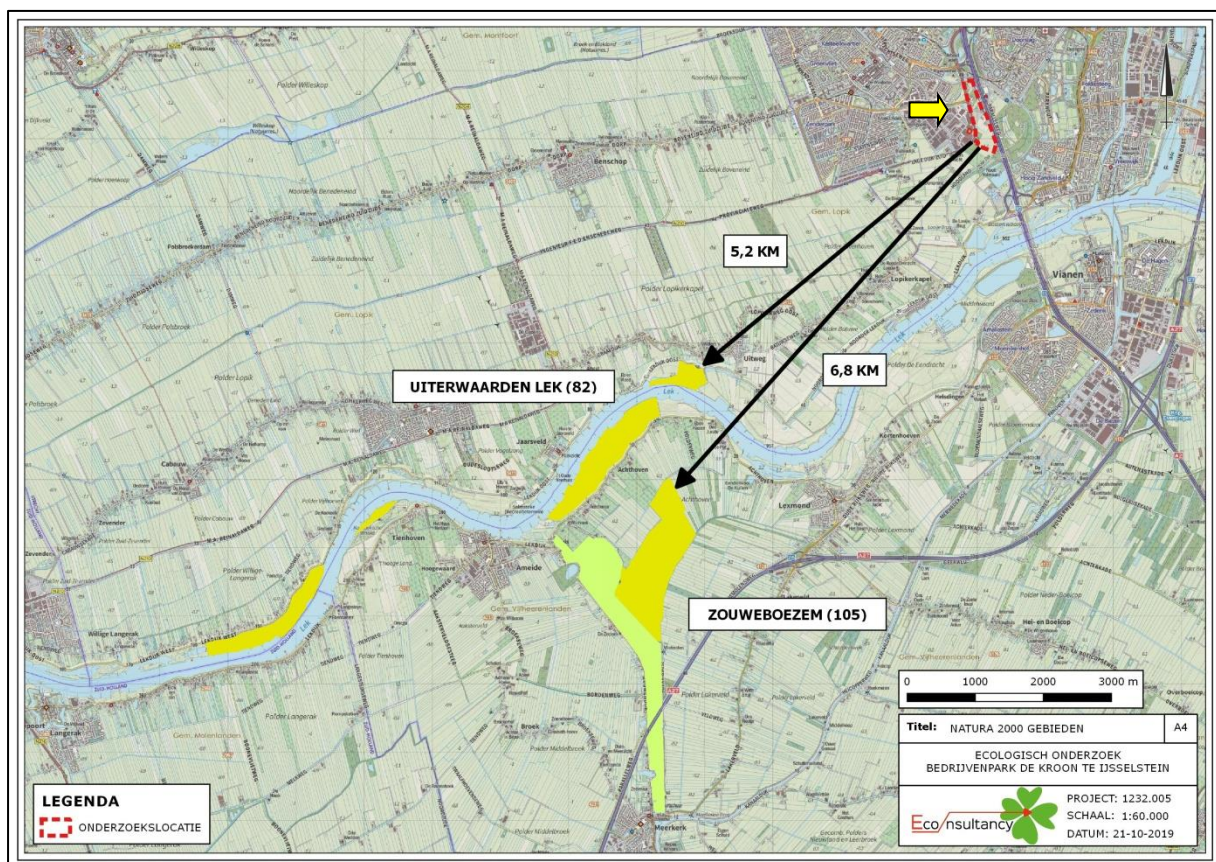
Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen vanuit natuurwetgeving beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Uiterwaarden Lek, bevindt zich op circa 5,2 kilometer afstand ten zuidwesten van de onderzoekslocatie (zie figuur 58).

Figuur 58. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie ligt niet binnen de directe invloedssfeer van een Natura-2000 gebied. Indien een effect te verwachten valt dan zal dit een extern effect zijn, zoals een toename van de stikstofdepositie.

Externe effecten door stikstofdepositie als gevolg van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Dit komt door de grote omvang van de voorgenomen herontwikkeling en het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Lek stikstofgevoelige habitattypen heeft en op 'slechts' 5,2 kilometer afstand gelegen is. Ook is de kans groot dat het nieuwe bedrijventerrein in de gebruiksfase veel extra verkeersbewegingen meebrengt.

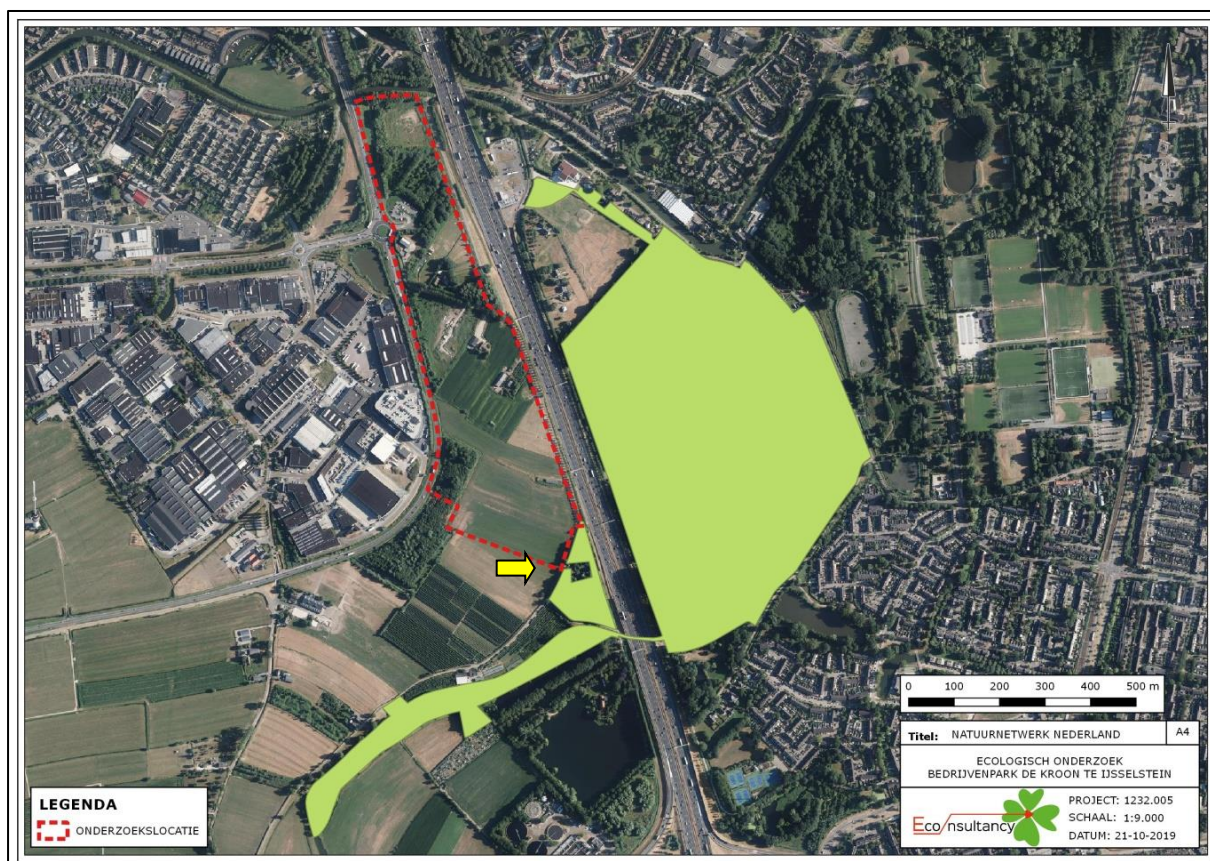
Vastgesteld zal moeten worden of op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat het plan, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen, significante gevolgen kan hebben op de stikstofdepositie voor de aangewezen gebieden. Significante gevolgen bij Natura 2000-gebieden zijn gevolgen die in strijd zijn met de instandhoudingsdoelen van het gebied.

Voor een dergelijk onderzoek kan in eerste instantie worden volstaan met een zogenaamde "oriënterende fase". Uit het onderzoek zal moeten blijken welke van de onderstaande situaties aan de orde zijn:

- Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is.
- Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat het effect zeker niet significant is, volstaat daarvoor de zogenoemde verslechterings- en verstoringstoets.
- Er is een kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat er een kans op een significant negatief effect bestaat, is een passende beoordeling vereist.

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. Het zuidoostelijke deel van de onderzoekslocatie grenst echter direct aan een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het betreft een vochtig bos met productie (beheertype N16.02). In figuur 59 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 59. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

De onderzoekslocatie grenst aan het Natuurnetwerk Nederland. Door de voorgenomen plannen, in combinatie met de inrichting, zullen naar verwachting de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland niet worden aangetast (zie figuur 45). Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt niet noodzakelijk geacht.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De aanwezige te kappen bomen verspreid over de onderzoekslocatie zijn houtopstanden die vallen onder artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming, waardoor een meldingsplicht geldt voorafgaand aan de kap. Tevens draagt de rechthebbende zorg voor de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand. Indien herplanting niet op dezelfde locatie kan plaatsvinden, dient conform artikel 4.5 van de Wet natuurbescherming een ontheffing bij de desbetreffende provincie te worden aangevraagd om de herplantplicht elders te laten plaatsvinden. Een ontheffing kan verleend worden, indien de herbeplanting voldoet aan de gestelde regels. Indien de herplanting op dezelfde locatie kan plaatsvinden, is een ontheffing niet benodigd en kan volstaan worden met een melding en herplanting binnen 3 jaar ter plaatse.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Van Wijk Ontwikkeling een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Weg der Verenigde Naties te IJsselstein.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een herontwikkeling en heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens het gebied te ontwikkelen tot bedrijvenpark De Kroon, in plaats van het huidige voornamelijk agrarisch gebied. Het merendeel van de bestaande bebouwing zal worden gesloopt en het merendeel van het aanwezige groen zal worden verwijderd. Bepaalde huidige watergangen zullen gedempt worden en nieuwe watergangen gerealiseerd.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel III. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel III. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren indien binnen het broedseizoen gewerkt wordt, vooraf een broedvogelinspectie laten uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	ja	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek naar huismus, gier-zwaluw, steenuil, kerkuil, ransuil, boomvalk, buizerd, havik en sperwer
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	ja	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, rosse vleermuis, water-vleermuis en laatvlieger
	foerageergebied	ja	mogelijk	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek naar foerageergebieden vleermuizen
	vliegroutes	ja	mogelijk	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek naar vliegroutes vleermuizen
Grondgebonden zoogdieren		ja	ja	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek naar steenmarter, boommarter en eekhoorn aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten
Amfibieën		ja	ja	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek voortplantingsbiotoop, zomerbiotoop en winterbiotoop van rugstreeppad, vroedmeesterpad en alpenwatersalamander aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten
Reptielen		ja	ja	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek naar zomerbiotoop, eiafzetbiotoop en winterbiotoop van ring-slang

Soortgroep	Geschied habitat	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Vissen	ja	ja	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek naar voortplantings- en zomerbiotoop van grote modderkruiper aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten
Libellen en dagvlinders	ja	ja	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek naar het voorkomen van de grote vos
Overige ongewervelden	nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten	ja	ja	ja	mogelijk	akkerogentroost, blauw guichelheil, kluwenklokje en stijve wolfsmelk
Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Vergunning-plicht	
Natura 2000	5,2 km	mogelijk	ja	mogelijk	onderzoek naar externe effecten (stikstof)
Natuurnetwerk Nederland	0 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden	ja	ja	nee	mogelijk	meldings- en herplantplicht. Indien herplanting niet op dezelfde locatie plaatsvindt dient ontheffing te worden aangevraagd om de herplantplicht elders te laten plaatsvinden.

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Ten aanzien van **algemene broedvogels** kunnen overtredingen worden voorkomen. Het verwijderen van nestgelegenheden zal buiten het broedseizoen uitgevoerd moeten worden. Indien werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden dient voor aanvang van de werkzaamheden een broedvogelinsectie plaats te vinden.

Binnen de onderzoekslocatie bevindt zich bebouwing die geschikt zijn als potentiële nestgelegenheden voor vogels met jaarrond beschermde nesten. Door de herontwikkeling worden deze mogelijke nestlocaties vernield. Geadviseerd wordt in het geëigende jaargetijde nader onderzoek uit te laten voeren naar de potentiële rust- en nestlocaties van de **huismus** en **gierzwaluw**.

De onderzoekslocatie vormt geschikt leefgebied voor uilen- en roofvogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Door de herontwikkeling worden deze mogelijke nestlocaties vernield. Geadviseerd wordt in het geëigende jaargetijde nader onderzoek uit te laten voeren naar potentiële nestlocaties en leefgebieden van de **steenuil**, **kerkuil**, **ransuil**, **boomvalk**, **buizerd**, **havik** en **sperwer**.

Het wordt geadviseerd om een inspectieronde in de winter uit te laten voeren als de bomen kaal zijn om te bepalen welke nesten geschikt zijn voor grote roofvogels.

Op basis van onderhavige quickscan dient voor de uitvoering van de plannen middels aanvullend onderzoek tevens meer duidelijkheid te worden verkregen omtrent de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. Geadviseerd wordt nader onderzoek uit te laten voeren naar de functie van de onderzoekslocatie (verblijfplaats, foerageergebied en vliegroute) voor de vleermuissoorten **gewone dwergvleermuis**, **ruige dwergvleermuis**, **gewone grootoorvleermuis**, **meervleermuis**, **rosse vleermuis**, **watervleermuis** en **laativlieger**.

De onderzoekslocatie vormt geschikt leefgebied voor beschermde grondgebonden zoogdieren. Geadviseerd wordt nader onderzoek uit te laten voeren naar aanwezigheid van vaste- rust of verblijfplaatsen voor de **steenmarter**, **boomarter** en **eekhoorn**.

De onderzoekslocatie vormt geschikt leefgebied voor beschermde amfibieënsoorten. Geadviseerd wordt nader onderzoek uit te laten voeren naar aanwezigheid van de **rugstreeppad**, **vroedmeesterpad** en **alpenwatersalamander**.

De onderzoekslocatie vormt geschikt leefgebied voor een beschermde reptielensoort. Geadviseerd wordt nader onderzoek uit te laten voeren naar aanwezigheid van de **ringslang**.

De onderzoekslocatie vormt geschikt leefgebied voor een beschermde vissoort. Geadviseerd wordt nader onderzoek uit te laten voeren naar aanwezigheid van de **grote modderkruiper**.

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor beschermde plantensoorten. Geadviseerd wordt nader onderzoek uit te laten voeren naar aanwezigheid van **akkerogentroost**, **blauw guichelheil**, **kluwenklokje** en **stijve wolfsmelk**.

De onderzoekslocatie vormt geschikt leefgebied voor beschermde **grote vos**. Geadviseerd wordt nader onderzoek uit te laten voeren naar aanwezigheid van deze soort.

Voor **algemene diersoorten** dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht, waarbij al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het beschadigen van individuen te voorkomen. Tevens wordt geadviseerd om voor de werkzaamheden een ecologisch werkprotocol op te laten stellen, om negatieve effecten op algemene diersoorten en overtreding van de Wet natuurbescherming aantoonbaar te voorkomen.

Met betrekking tot de gebiedsbescherming van **Natura 2000-gebieden** is geadviseerd nader onderzoek uit te voeren naar externe effecten, zoals stikstof.

Met betrekking tot de bescherming van **houtopstanden** is er een meldings- en herplantplicht. Indien herplanting niet op dezelfde locatie plaatsvindt dient ontheffing te worden aangevraagd om de herplantplicht elders te laten plaatsvinden.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

BIJ12 (2017), Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming

Nationale Database Flora en Fauna (NDFF), uitvoerportaal; <https://ndff-ecogrid.nl>, zoekgebied 5 kilometer rondom onderzoekslocatie IJsselstein, periode 2009-2019.

Verkade, M. Rapport ecologisch onderzoek bedrijvenpark De Kroon (1232.001) Weg der Verenigde Naties te IJsselstein. d.d. 9 februari 2017. Econsultancy, Rotterdam.

Wopereis, K. Quickscan flora en fauna Bedrijvenpark A2 Zone te IJsselstein in de gemeente IJsselstein. Rapport: 14025251. Project: IJS.HAA.ECO1, d.d. 28 oktober 2014. Econsultancy. Doetinchem.

Algemene bronnen

www.ravon.nl/ (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)

www.sovon.nl/ (soortgegevens vogels)

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/ (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten)

www.verspreidingsatlas.nl/ (verspreidingsgegevens NDFF)

www.vleermuis.net/

www.vogelbescherming.nl/

www.wilde-planten.nl/

www.zoogdiervereniging.nl/

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a)	dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b)	indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c)	voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrondbout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofoever, gestreepte waterroofoever, heldenbok, juchtleerkever, oeveeraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihals, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilvereiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmstij, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilvereiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijtjaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw
--------	--

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttorten of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhart, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	Dagvlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, komavvlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegelikkopje, veenbesblauwtje, veenbosparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten		akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, bekierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenorchis, dregs, echte gamander, franjementiaan, geelgroene wespenorchis, geplooid vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiszanger, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruiptijm, lange zonnedauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboomje, rozenkransje, ruw pazelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: a) Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; b) Houtopstanden op erven of in tuinen; c) Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; d) Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; e) Kweekgoed; f) Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; g) het dunnen van een houtopstand; h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst; 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. 3. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kunnen oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Projectplan

Een projectplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het projectplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

